

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

479. Quas pænas incurrat confirmator omittens hanc inquisitionem, aut negligenter se in ea habens.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

Questio 477. An confirmatores regulares pari modo teneantur praemittere dictam inquisitionem de electionis processu, electisque idoneitate confirmationis suorum regularium?

Respondeo primò: Pralati regulares subijciuntur juri communi, nempe decretali *nihil*, & aliis, quatenus prohibent electiones confirmari, non examinato negotio, scilicet non examinato processu electionis & meritis, seu idoneitate electi; & non minùs incidunt in poenas *dicti cap. nihil*, si id omiserint, aut in hoc negligentes fuerint, & vel sic electionem cassandam, electumve indignum confirmant. Pass. *loc. cit. n. 12.* nam inquisitio hæc seu informatio de valore electionis electi que meritis est de substantiâ confirmationis legitima; idque non tantum, quia est apex aliquis juris, seu solennitas à jure positivo tanquam legitima confirmationis inducta (ad quos juris apices & solennitates servandas vi multiplicium suorum privilegiorum sæpe non tenentur Regulares) sed quia necessaria est ex natura rei ad rectam confirmationem, eamque confirmator præmittere debet ex officio ratione publicæ utilitatis; cum enim confirmator sit Judex & cognitor, ut in *cap. 1. de elect.* debet se informare de re judicanda, in qua in præsentemateria partes sunt Electores, electus & Ecclesia; unde attendere debet, ne injustitiam aliquam contra illos admittat, & consequenter etiam, dum nullus est oppositor, se informare de electi dignitate, & electionis valore. Pass. *cit. n. 112. in fine, juncto n. 110.* citans pro hoc Peyr. in *formular. lit. C. c. 18. n. 3.* Sigism. de Bonon. *de elect. dub. 46. n. 7.* Castell. *cap. 14. n. 6.* Unde jam minùs rectè Donat. *p. 2. tr. 7. q. 6. n. 2.* cum Rodriq. *tom. 2. q. 32. n. 5.* quem citat. irem Peyr. in *subd. q. 1. c. 31. Labor. de elect. tit. 4. n. 60. & 61.* Sigism. de Bonon. *dub. 44. num. 12. & 60.* apud Pass. *n. 108.* asserunt, tutam esse consuetudinem illam, seu praxin, quam servant Generales Ordinum in confirmandis electionibus Provincialium, non præmittendo dictam inquisitionem: tum quia ob multa privilegia sua non tenentur servare omnes apices & subtilitates juris, inter quas est etiam illa cognitio causæ: tum quia ex privilegio iis concessio à Sixto IV. possunt hunc defectum supplere. Tum denique, quia sic colligitur ex *Clem. Exivi. de verbor. signif. §. demum.* Nam cum dicta inquisitio non necessariò faciendâ sit judicialiter per testes juratos, ubi non sit in judicio contrad. & otio, parte sic instante, sed fieri possit extrajudicialiter per famam & literas testimoniales, ut Pass. *n. 111.* dumque modus dictæ inquisitionis maximè dependeat ex specialibus statutis, consuetudinibus, aut etiam privilegiis uniuscujusque Ordinis, ut Pass. *n. 113.* malè dicitur, confirmatores illos sine ulla inquisitione factâ vi privilegiorum suorum, aut ex præscripta consuetudine contra jus commune procedere ad confirmationes, ex sola fama & literis testimonialibus, quas habent ex Conventibus, ut dum in Ordine Minorum, de quo testatur Peyr. *loc. cit.* mituntur ad Generalem confirmatorem literæ testimoniales subscriptæ omnium vocalium seu Electorum nominibus, etiam illorum, qui electum non nominarunt, dum in Ordine Prædicatorum (de quo testatur Pass. *n. 113.*) absque eo, quòd tales testimoniales sint de substantiâ, ex solo decreto electionis procedunt confirmatores ad confirmandum, ubi nulla sit oppositio; in quo decreto nedum descriptus fideliter processus ele-

ctionis, sed etiam datur testimonium de integritate morum electi; siquidem hæc ipsa est inquisitio & informatio sufficiens, quam jus commune requirit. Pass. *n. 113. juncto n. 111.*

2. Respondeo secundò: non tamen tenentur confirmatores istiusmodi regulares ad formam *ca. fin. de elect. in 6.* utpote quæ in eo consistit, ut citentur competitorum & oppositorum personaliter, & insuper, ut etiam electio facta in concordia, citentur per edictum omnes interesse habentes, quæ est solennitas tantum & apex juris, ad quem non tenentur regulares vi suorum privilegiorum, Pass. *loc. cit. n. 109.* testans in suo Ordine tales non tantum non citari personaliter ac nominatim, sed & prohiberi, ne veniant ad confirmatorem sine speciali licentia; eò quòd electis in hoc Ordine non competat prosequi causam suæ electionis; oppositores verò citentur ipso jure, ut simul cum scrutinio oppositorum suarum jura seu rationes transmittant, & si opus eorum præsentia, licentiam petant veniendi.

Questio 478. An igitur hæc necessitas præmittendi dictam inquisitionem, & poena statuta negligentibus illam extendat se ad omnem confirmationem, etiam electionum ad beneficia simplicia?

Respondeo: affirmativam indistinctè tenent Gemin. in *c. fin. de elect. in 6.* & ex eo Sylv. *v. confirmatio. n. 5.* Rectius distinguit Pass. *n. 107.* decretalem *fin. de elect. in 6.* loqui absolute, & indefinite de electione sine limitatione; ac proinde rectè dicit, quòd extendat se quoque ad confirmationem electorum ad simplicia; & sic quoque ad hospitalia, dum illud datur in beneficium viæ electivâ. Quin & ad institutionem, & ad admissionem postulationis, cum præsentatio & postulatio veniat nomine electionis, pro quo postremo citat Jo. And. & Host. in *c. proposuit. de concess. præb.* Aliam verò decretalem illam *nihil.* expressè se explicare & limitare ad electiones ad beneficia tantum Curata; adeoque poenam illius non incurere, qui sine dicta inquisitione confirmat electionem ad beneficium non habens regimen animarum. De ceterò dictam necessitatem præmittendi examinis seu inquisitionis locum non habere patet in iis casibus, ubi actus confirmationis non distinguitur ab ipsa electione, sed hæc ipsa vim confirmationis habet, v. g. dum eligentes ita elegerunt, ut sine ulteriore alterius consensu factus electus jus plenum assequatur. Et sic in specie electio Papæ, quæ fit per collegium Cardinalium, dum non expectat confirmationem alterius, à nullo, posteaquam facta est, examinari potest, ut Lott. *l. 2. q. 18. n. 35.* Idem dicendum videtur, dum electio & confirmatio sunt actus quidem distincti, electio tamen non expectat confirmationem alterius Superioris, sed solum ut ei, qui ab Electoribus nominatus est, ab illis adjudicetur beneficium; cum ista non sit propriè confirmatio. Sic indicare videtur Lott. *loc. cit. n. 54.*

Questio 479. Quas poenas incurrat confirmator omittens hanc inquisitionem, aut negligentem se in ea habens?

Respondeo: puniri illum vi *c. nihil.* potestate confirmandi pro illa vice, & suspensionem à beneficiis juxta ea, quæ supra dicta sunt de poenis confirmantium indignum, Pass. *n. 104.* qui etiam addit, ad incurrendam dictam poenam debere de negligentia

gentia hac commissa in dicta inquisitione in iudicio constare, unde requiratur processus & causa instructio. Verum non videntur hæc pœnæ locum habere, ubi ea omiſſa vel negligenter instituta dicta inquisitione actu non sequitur confirmatio indigni aut electionis invalida. Illud etiam notandum, quod habet Pass. n. 114, nempe quod pœnæ *cit. v. nihil.* locum non habeant, si ex negligentia caſſetur electio confirmanda, sed solum in confirmatione, per quam confirmatur electio caſſanda; eod quod de sola confirmatione textus ille loquatur, uti & textus *c. fin. de elect. in 6.*

Quaestio 480. Quid circa electionem inquirere, unde & qualiter se informare debeat confirmator?

Respondeo ad primum: inquirere debet de forma & serie electionis, num canonice facta, & nihil substantiale prætermiſſum sit. Pirh. *loc. cit. n. 317.* Laym. *ad c. postquam, de elect. n. 6.*

2. Respondeo ad secundum: potest se confirmator desuper informare, eique constare ex decreto electionis continere totam seriem seu processum electionis descriptum authenticè. Pirh. & Laym. *ll. cit.* citantes Gl. in *c. innovit, de elect. v. decreto.* Innoc. *ibid. n. 3. eod. v. But. n. 15.* Abb. *n. 14.* facit siquidem hoc decretum plenam fidem, si per publicam personam seu tabellionem confectum fuit, attestantem, omnia fuisse gesta in sua & testium præſentia. Pirh. *loc. cit.* citans Abb. *ubi ante.* & Sylv. *v. electio. q. 18.*

Quaestio 481. In quas qualitates electi confirmator teneatur inquirere?

Respondeo: imprimis ac potissimum inquirere debet in legitimam aetatem, scientiam, Ordines electi. *c. cum nobis, de election.* Laym. *in c. postquam, de elect. n. 5.* Pirh. *ad tit. de elect. n. 318.* Ceteræ qualitates, in quas inquirendum, spectant mores ac vitam electi, enumeranturque *ferè c. 2. d. 23.* ubi, qui Episcopus ordinandus est, ante omnia examinetur, si naturæ sit prudens, docibilis, moribus temperatus, vitæ castus, sobrius, suis negotiis cavens, humilis, affabilis, misericors &c.

Quaestio 482. An, dum nullum est de defectu electi indicium, nullus rumor; quin & publicato edicto, nullus apparet contradictor, nihil contra ejus vitam, mores, aliæque in eo ad praelaturam, ad quam electus, requisita auditur, nihilominus adhuc fieri debeat in qualitates illius inquisitio?

Respondeo primo: supponendo, quod ubi vel electo opponitur aliquod delictum, vel ubi de eo diffamatus est, vel etiam ubi est probabilis rumor privatus de aliquo illius defectu, confirmator teneatur inquirere, vel per specialem inquisitionem, si infamia contra illum, vel indicia sunt talia, ut ad sic inquirendum sufficiant, vel opposcentes insens, vel ipse procedendum iudicet; vel per inquisitionem generalem, si indicia sint leviora, & electus non diffamatus, sed solum contra illum sparsus sit rumor aliquis talis, ut inducat probabile dubium vel rationabilem suspicionem de delicto aut defectu electi: nequit enim confirmator confirmare electum, dum dubius est de illius ido-

neitate, donec se informet de veritate. Pass. *cit. n. 318. n. 83.* Hoc supposito,

2. Respondeo secundò ad quaestionem affirmativè. Lot. *l. 2. q. 18. n. 48. & 49.* ubi ait: etiam nemine opponente, quin & oppositore deficiente & renunciante, confirmatorem ex officio posse in illa inquirere. Sed & debere adhuc inquirere, hisce expressis statuitur *c. cum nobis, de elect. quoniam contra personam illius, quem elegisti, nihil dictum fuerit vel obiectum; quia tamen juxta verba Apostoli 1. ad Timoth. 5. dicentis: nemini cito manus imponas, debemus attendere diligenter ad ea, quæ circa personam inquirenda fuerant &c.* Laym. *ibid. n. 6.* Pirh. *ad tit. de elect. n. 317.* Barboſ. *juris Ecclæs. l. 1. c. 19. n. 252.* Distinguit nihilominus Lamb. *de jure Abbat. Tom. 1. d. 6. q. 2. n. 6.* citans pro hoc *c. in Lateran. de prob. c. constituit. il. 1. de Appell. Nav. conf. 2. n. 3. de elect. Pass. cit. n. 83.* citans insuper Samuel. *tr. 1. d. 8. concl. 2. n. 24.* Lavor. *c. 25. n. 57.* ut procedat, ubi electus & populo, & confirmatori est ignotus, eod quod confirmator nullum confirmare debeat, de cujus idoneitate non sit certus moraliter; multò magis etiam in confirmatore sit necessaria noticia de electo, quàm in electoribus. Secus verò, seu nullam aliam inquisitionem necessariam se credere, ubi electus ille est populo & confirmatori valde notus, & communiter uti dignus approbatus.

3. Respondeo tertio: sed neque, ubi nihil in contrarium urget, electus præsumi debet idoneus, ita ut ob hanc præsumptionem cesset obligatio inquirendi. Nam imprimis qualitates illæ, quas Gl. *m. c. si forte, de elect. in 6. v. scientia.* extrinsecas, aſſertivas, seu quasi ab extrinseco advenientes vocat, nimirum ætas, scientia, Ordo, non præsumuntur inesse, nisi probentur, & hinc in has potissimum inquirendum. Pass. *n. 86.* Laym. *in c. postquam, de elect. n. 5.* Pirh. *cit. n. 318.* Unde etiam, licet, ubi citæ has qualitates defectus aliquis objiciatur electo, objiciens teneatur illum probare. Pass. *cit. n. 86.* citans *c. 1. c. ut circa. c. si forte, de elect. in 6. c. cum dilectus, de elect. c. tam literis, de testibus;* cum excipiens excipiendo fiat actor. *l. 1. ff. de except.* Barboſ. *ad cap. si forte. num. ultimo.* Si tamen nullus sit opponens, & in dubium verratur talis qualitas extrinseca, pertinet ad electum, eam probare. Pass. *loc. cit.* citans *c. cum nobis. c. cum dilecti, de elect.* Gl. *in c. si forte. v. scientia.* Abb. *in c. postquam, de elect. n. 7.*

4. Deinde qualitates aliæ intrinseca (dictæ non tam ex eod quod homini quasi innate sunt, ut Gu. paulò ante *cit.* cum virtutes non sint à naturâ, nec cum ea nascantur, sed magno labore, divinâ adjuvante gratiâ, acquirantur: sed potius ex eo, quod in tantum homini connaturales sunt, seu secundum humanam naturam, in quantum est proprium ejus bonum, vivere ex recta ratione, & vitium fugere, adeoque ad hoc natura, quantum est ex se, inclinet. Pass. *n. 84.*) puta, quod quis verax, castus, sobrius, pacificus, humilis, misericors &c. sit, & si præsumenda sint inesse alicui, habendusque quis sit pro viro bono ac integro, quamdiu non est, quod contrariam præsumptionem inducat; id tamen intelligendum, ubi nihil mihi est eum aliquo negotii; unde nec tunc in vitam illius inquirere oportet; at tamen dum agitur de promovendo ad dignitatem & officia ecclesiastica, bonitas illa intrinseca non præsumitur, nec sufficit negativa illa noticia, ex eo confurgens, quod nemo præsumatur malus: sed requiritur positiva illa noticia; & non secus, ac dum